

מטלת מנחה (ממ"ן) 17

הקורס: 20276 - מתמטיקה דיסקרטית

חומר הלימוד למטלה: קומבינטוריקה - פרקים 6 - 7

משקל המטלה: 3 נקודות

מספר השאלות: 4

מועד אחרון להגשה: יום א' 23.12.07

סמסטר: 2008א

אנא שים לב:
מלא בדיוקנות את הטופס המלווה לממ"ן בהתאם לדוגמה שלפני המטלות.
העתק את מספר הקורס ומספר המטלה הרשומים לעיל.

שאלה 1 (25 נקודות)

יהי a_n מספר הסדרות באורך n , שאיבריהן שייכים לקבוצה $\{0,1,2\}$, ואין בהן הופעות צמודות של 1, אין הופעות צמודות של 2, ואין הופעה של 2 מיד לפני או אחרי 1. בקיצור: אין הופעות של אף אחד מארבעת הרצפים האלה: 11, 12, 22, 21. דוגמא לסדרה מותרת באורך 6: 100201. דוגמאות לסדרות אסורות באורך 6: 100210 (יש 21), 110200 (יש 11).

(10 נק') א. רשמי בעזרת חישוב ישיר את a_0, a_1, a_2 . רשמי יחס נסיגה עבור a_n . בדקי שהערכים שרשמת עבור a_0, a_1, a_2 מתאימים ליחס הנסיגה.

(15 נק') ב. פתרי את יחס הנסיגה וקבלי נוסחה מפורשת עבור a_n . בדקי את הנוסחה שקיבלת בעזרת תנאי ההתחלה.

המשך המטלה עוסק בפונקציות יוצרות. ראו בעמוד הבא רשימה של נוסחאות שימושיות.

שאלה 2 (24 נקודות)

א. כתוב פונקציה יוצרת עבור מספר פתרונות המשוואה $x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = n$ בשלמים, כאשר $1 \leq x_1 \leq 5$, $2 \leq x_2 \leq 6$, $0 \leq x_3 \leq 4$, $0 \leq x_4 \leq 4$.

ב. בעזרת הפונקציה שרשמת מצא את מספר פתרונות המשוואה הנ"ל בתנאים הנ"ל, כאשר $n = 11$. יש להגיע לתשובה סופית מספרית.

שאלה 3 (24 נקודות)

$$f(x) = \sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i, \text{ ותהי } g(x) = \frac{f(x)}{1-x} = \sum_{i=0}^{\infty} b_i x^i$$

א. הבע את b_n (לכל n טבעי) בעזרת ה a_i -ים.

ב. הבע את a_n (לכל n טבעי) בעזרת ה b_i -ים.

שאלה 4 (27 נקודות)

דוגמא לתרגיל מסוג זה נמצאת בסוף הקובץ "מבוא לפונקציות יוצרות" שבאתר הקורס.

נתבונן בזהות $(1-x)^n = (1-x^2)^n (1+x)^n$. יהי m מספר אי-זוגי, $m = 2b+1$.

מצא את המקדם של x^m בכל אחד מהאגפים של הזהות הנ"ל.

רשום את הזהות הקומבינטורית המתקבלת. בדוק את תוצאתך עבור המקרה $m=3, n=3$.

להלן סיכום כמה נוסחאות שימושיות בפונקציות יוצרות:

$$(i) \quad \text{סכום טור הנדסי סופי: } \sum_{i=0}^n x^i = \frac{1-x^{n+1}}{1-x} \quad \text{ואינסופי: } \sum_{i=0}^{\infty} x^i = \frac{1}{1-x}$$

(ii) כפל פונקציות יוצרות:

$$\text{אם } f(x) = \sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i, \quad g(x) = \sum_{i=0}^{\infty} b_i x^i, \quad \text{ו- } f(x) \cdot g(x) = \sum_{i=0}^{\infty} c_i x^i$$

$$\text{אז } c_k = \sum_{i=0}^k a_i b_{k-i} \quad (\text{ראו ראש עמוד 122 בספר הלימוד}).$$

$$(iii) \quad \frac{1}{(1-x)^n} = (1+x+x^2+\dots)^n = \sum_{k=0}^{\infty} D(n,k) x^k$$

במלים אחרות: המקדם של x^k בפיתוח הביטוי $\frac{1}{(1-x)^n}$ הוא $D(n,k)$.

(ראו שאלה 7.9 או שאלה 7.10 בעמ' 129 בספר).